

FN, varför händer inget?

Många undrar med ilska varför inte FN inbegriper för att stoppa blodbadet i Syrien, inte lätt att se FN i sin fulla maktlöshet på grund av Kinas och Rysslands veton i FN:s säkerhetsråd. Faktiskt ett klassiskt dilemma för FN, många av oss har också Rwanda och Bosnien-Herzegovina med Srebrenica i bakhuvudet.

Det är bara ett år sedan FN fattade det historiska beslutet att ingripa militärt för att kunna skydda civila i Libyen. Då kunde man enas om att använda den militära insatsen i den nya folkrättsliga doktrinen – skyldighet att skydda -, men senare har positionerna hårdnat betydligt när det gäller själva resultatet av den insatsen. Ytterst handlar det hela också om staters suveränitet parat med själva vetot i Säkerhetsrådet. Om en viss stat idag är oförmögen att skydda sitt eget folk övergår ansvaret till det internationella samfundet. Detta är meningen med doktrinen!

Ytterst ska förebyggande åtgärder till för att förhindra människorättsbrotten. **Doktrinen – skyldighet att skydda** – antogs av FN:s medlemsländer vid världstoppmötet i New York 2005. Trots detta var man även oförmögen att stoppa det brutala våldet mot civila i Darfur i Sudan, många har ansett doktrinen enbart vara en papperstiger.

När det gäller Libyen så antogs resolutionen 1973 att en flygförbudszone skulle inrättas över Libyen och att ”alla nödvändiga medel” skulle användas för att skydda hårt utsatta civila. Här stod ju Nato för insatsen där bl.a. Sverige medverkade. I ett tidigt stadium uppstod häftig kritik mot insatsen i Libyen då främst USA; England och Frankrike började tala om regimskifte, trots att det var skyddet av civila som var målsättningen. Praktiska tillämpningen av doktrinen var oklar, så rent politiskt blev insatsen i Libyen ett bakslag. Drabbar syrierna idag.

Det behövs betydligt vassare verktyg och formuleringar för att kunna ingripa när våldet drabbar civilbefolkningar, men ändå ses doktrinen som en milstolpe i FN:s historia. Nu ska fokus ligga på individer och mänsklig säkerhet. Det är förstås på sikt förödande för FN att Säkerhetsrådet har möjligheten till veto, här måste en reformering till på sikt om inte FN:s anseende i världen ska bli ännu mera skamfilat.

S. Bäcklund, Bjästa
(Ordf. Örnsköldsviks FN-förening)